

Betreft: Commissiedebat mbo, 1 oktober 2025

Utrecht, 24 september 2025

Geachte leden van de vaste Kamercommissie OCW,

Op woensdag 1 oktober debatteert u over het mbo. In voorgaande jaren heeft Ouders & Onderwijs regelmatig signalen met u gedeeld die wij van ouders ontvangen over het mbo. Dat doen we nu graag weer, mede namens Oudervereniging Balans, de Reformatorische Oudervereniging, OCO en Stichting Voor Werkende Ouders.

Ouders & Onderwijs is er voor alle ouders van kinderen in de schoolgaande leeftijd, van po tot mbo. Via ons adviespunt ontvangen wij veel signalen van ouders en daarnaast doen we regelmatig onderzoek onder ouders met kinderen op het mbo. Deze brief is gebaseerd op onze signalen en die van de genoemde ouderorganisaties. Het mbo is cruciaal voor onze samenleving: het vormt de vakmensen die Nederland draaiende houden. Toch zien we dat er nog veel te verbeteren valt, van het tegengaan van schooluitval tot het versterken van basisvaardigheden en ouderbetrokkenheid. Wij hopen dat u zich in dit debat wilt inzetten om deze verbeteringen te realiseren

Voortijdig schoolverlaten

De voortgangsbrief over voortijdig schoolverlaten toont aan dat schooluitval in het mbo een groot probleem is. In 2023-2024 verlieten meer dan 22.000 studenten het mbo zonder diploma. Vaak wordt de problematiek geweten aan zogenaamde 'groenpluk'. Stagebedrijven zouden mbo-studenten verleiden om bij hen aan het werk te gaan, voordat ze hun diploma hebben gehaald. Dit effect blijkt zwaar overschat. Onderzoek laat zien dat de uitval van jongeren voornamelijk te wijten is aan schoolgerelateerde oorzaken, en daarnaast aan overbelasting, geldzorgen en chronische ziekten.¹ Mbo-studenten stoppen vaak met hun studie door teleurstelling in de school, een verkeerde studiekeuze, weinig contact met docenten of moeite met het vinden van een stage. We vragen u daarom om bij de mbo-scholen verbeteringen af te dwingen op deze gebieden. Mbo-scholen moeten zorgen voor betere en doorlopende begeleiding voor jongeren in een kwetsbare positie, meer ondersteunen bij het vinden van een passende stage en er moet meer ingezet worden op een juiste studiekeuze.

Eerder hebben wij onze zorgen geuit over het wetsvoorstel Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt (VABA). In het kader van voortijdig schoolverlaten willen we nogmaals wijzen op de mogelijke negatieve neveneffecten van de wet. De wet behelst een aanzienlijke vermindering van het aantal verplichte lesuren onder begeleiding van een bevoegde docent. Dit betekent dat van de huidige begeleide onderwijstijd, straks tot een kwart ervan kan worden ingevuld met activiteiten en opdrachten waar geen bevoegde docent bij aanwezig is. Het grote gevaar hierbij is dat de kwaliteit van het onderwijs daalt en studenten net als voor de invoering van de huidige urennorm weer veel minder les zullen krijgen. Als het wetsvoorstel toch wordt aangenomen, is het belangrijk dat de effecten op vroegtijdig schoolverlaten nauwlettend gemonitord worden.

¹ [Onderzoek Ingrado en Regioplan: Vsv'ers aan het werk](#) & [Onderzoek OCO: Oorzaken en effecten van uitschrijvingen van jongeren in het mbo in Amsterdam](#)

Basisvaardigheden mbo

Mbo-docenten in algemene vakken (Nederlands, Engels, rekenen, burgerschap) zijn, in tegenstelling tot hun collega's in het voortgezet onderwijs, niet altijd opgeleid in het vak dat ze geven. Daarmee doen we mbo-studenten tekort. Taal- en rekenonderwijs moet worden gegeven door bevoegde vakdocenten. De *expertgroep nieuwe taaleisen mbo* bepleit in haar advies het CE Nederlands af te schaffen. Dit zou wat ons betreft een zorgelijke ontwikkeling zijn. Het afschaffen van het CE Nederlands verschuift slechts het probleem van onvoldoende geletterdheid naar de arbeidsmarkt.

Gelijkwaardige behandeling mbo-studenten

Het is waardevol dat ECBO onderzoek heeft gedaan naar gelijke behandeling van mbo-studenten in relatie tot hbo en wo-studenten. Vaak vergeten we hierbij echter dat het gros van de startende mbo'ers minderjarig is. Daarom vinden wij een vergelijking met havo- en vwo-leerlingen in het vo evenzeer op zijn plaats. Ook hier is niet altijd sprake van gelijke behandeling. Op dit moment moeten minderjarige mbo-studenten en hun ouders de leermiddelen vaak zelf bekostigen, terwijl leeftijdsgenoten binnen het voortgezet onderwijs dat bekostigd krijgen. Ook moeten mbo-studenten betalen voor het gebruik van kluisjes en andere schoolfaciliteiten, terwijl die gratis zijn voor havo en vwo-leerlingen van dezelfde leeftijd.

Ouders & Onderwijs pleit ervoor dat minderjarige mbo-studenten lesboeken, leermiddelen en keuzedelen volledig bekostigd krijgen. Het onderwijs aan minderjarigen in het mbo moet kosteloos zijn, zoals ook geldt voor leeftijdsgenoten in het havo en vwo.

Daarnaast is het belangrijk dat mbo-studenten een divers aanbod aan opleidingen op een redelijke reisafstand kunnen kiezen. Wij vragen u hier nadrukkelijk rekening mee te houden bij de inrichting van het nieuwe bekostigingsstelsel voor het mbo.

Bindend studieadvies (BSA)

We ontvangen al lange tijd signalen dat het bindend studieadvies (bsa) in het mbo onvoldoende onderbouwd wordt ingezet om studenten uit te schrijven. Vaak op basis van onduidelijke criteria. Ook hier zien we dat het relatief vaak de studenten met een ondersteuningsbehoefte zijn die benadeeld worden. In tegenstelling tot het hoger onderwijs wordt het bsa in het mbo niet alleen afgegeven op basis van studieresultaten, maar vaak op basis van gedrag of beroepshouding. Dat is een open norm die de school zelf kan bepalen. Hierdoor wordt het te vaak aangegrepen om studenten op vage gronden te verwijderen en draagt daarmee bij aan vroegtijdig schoolverlaten. We vragen u daarom te onderzoeken of het bsa met een open norm niet meer nadelen dan voordelen heeft.

Daar komt nog bij dat mbo-studenten nu slechts twee weken hebben om beroep in te stellen tegen een negatief studieadvies, terwijl de standaardtermijn zes weken is. Ook is vaak onduidelijk hoe de beroepsprocedure eruitziet. Verleng daarom de termijn naar zes weken en verplicht dat de beroepsprocedure duidelijk wordt vermeld in de besluitbrief.

Rekentoets en ernstige rekenproblemen

In het antwoord op de burgerbrief geeft de minister aan geen uitzondering te willen maken op de rekentoets voor studenten met ernstige rekenproblemen of dyscalculie. Daarmee onderschat de minister wat ons betreft de problematiek. De rekentoets in het mbo maakt het voor een groep studenten met ernstige rekenproblemen onmogelijk een diploma te behalen. Geef scholen de ruimte om voor deze groep studenten een vrijstelling te verlenen. Oudervereniging Balans zal hier in een aparte brief uitgebreider op in gaan.

Ouderbetrokkenheid in het mbo

Jaarlijks starten bijna 100.000 minderjarigen op het mbo. Onderzoek laat zien dat ouderbetrokkenheid ook in het mbo cruciaal is: het verhoogt de motivatie, verbetert leerprestaties en helpt schooluitval te voorkomen.² Toch wordt ouderbetrokkenheid in het mbo nog nauwelijks vormgegeven, terwijl dit juist in de overstap naar volwassenheid van grote betekenis is. Geef de mbo-instellingen veel explicieter de opdracht om invulling te geven aan ouderbetrokkenheid op een manier die bij hen past. Zorg er bijvoorbeeld voor dat ouders tijdens voorlichtingsavonden actief betrokken worden, en dat het voor hen duidelijk is waar ze terecht kunnen met vragen.

Zeker bij studenten met extra ondersteuningsbehoeften is ouderbetrokkenheid van groot belang, omdat ouders vaak het beste zicht hebben op de geschiedenis en behoeften van hun kind. Het is onwenselijk dat scholen zich in deze situaties enkel tot de minderjarige student richten. Wij vragen daarom om de positie van ouders bij ondersteuningsafspraken (in een ondersteunings- of zorgplan) in het mbo te borgen. Ook willen we dat ouders weer een volwaardige positie krijgen in de medezeggenschap door invoering van de WMS in het mbo of op zijn minst de verplichting van ouderraden.

Op 16 september stuurden wij samen met ouderorganisaties een brief naar uw commissie ter voorbereiding op het nota-overleg ouderbetrokkenheid op 29 september. In die brief gaan wij uitgebreider in op onze aanbevelingen met betrekking tot ouderbetrokkenheid.

Tot slot

Wij hopen dat u de oproepen in deze brief wilt meenemen in uw voorbereiding op het debat. Uiteraard zijn wij beschikbaar voor verdere toelichting.

Met vriendelijke groeten,

Lobke Vlaming
Directeur-bestuurder, Ouders & Onderwijs

² Boonk, L. (2020). *Exploring, measuring, and evaluating parental involvement in vocational education and training*. Open Universiteit.